

การวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ตามหลักอริยสัจสี่

นายมนตรี ไตรรัตน์สิงห์กุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

007383

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2525

ISBN 974-561-157-3

I 16865491

AN ANALYSIS OF PROBLEM - SOLVING METHOD OF PRATHOM SUKSA SIX
STUDENTS ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF THE FOUR NOBLE TRUTHS

Mr. Monton Triradsinghakul

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1982

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก
ตามหลักอริยสัจสี่

โดย นายมงคล ไตรรัตน์สิงห์กุล

ภาควิชา ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประคิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ อำไพ สุจริตกุล)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ สุมน อมรวิวัฒน์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วรศุภา บุญยไวโรจน์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ตามหลักอริยสัจสี่

ชื่อนิสิต นายมงคล ไตรรัตน์สิงห์กุล

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2524

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่หก ตามการ แสดงออกทางการ เขียน
2. เพื่อวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาของนักเรียนตามหลักอริยสัจสี่

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6 โดยให้นักเรียน 100 คน เขียนเรียงความเกี่ยวกับปัญหาที่เขาพบในชีวิตประจำวัน นำปัญหาที่มีความถี่มากที่สุด คือ ปัญหาความยากจน มาสร้างเป็น เรื่องของเด็กที่มี ปัญหาความยากจน ให้นักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 800 คน จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา 50 โรงเรียน เขียนแก้ปัญหาโดย เสรี ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การวิเคราะห์วิธีการแก้ปัญหาตามหลักอริยสัจสี่ขึ้น แล้วนำข้อ เขียนของนักเรียนมาวิเคราะห์หาขั้นตอนตามเกณฑ์นั้น โดยหาคำร้อยละ

ผลการวิจัย

1. นักเรียนร้อยละ 62.37 มีขั้นตอนการแก้ปัญหาครบทั้ง 4 ขั้นตอน คือ ทุกซ์ สมุทัย นิโรธ มรรค
2. นักเรียนเขียนแก้ปัญหาโดยแสดงว่า เข้าใจความหมายของปัญหา คือ ทุกซ์ ร้อยละ 89.25 รุฐาเหตุของปัญหา คือ สมุทัย ร้อยละ 68.00 แสดงเจตนาในการแก้ปัญหาคือ นิโรธ ร้อยละ 100 และแสดงแนวทางในการแก้ปัญหา คือ มรรค ร้อยละ 100
3. นักเรียนแสดงเจตนาแก้ปัญหาด้วยตนเองมากกว่าที่จะให้ผู้อื่นช่วย
4. นักเรียนแสดงแนวทางการแก้ปัญหาชั้นมรรค หมวด สัมมาสังกัปปะ สัมมาทิมนันตะ สัมมาวายามะ มากที่สุดร้อยละ 100 รองลงมาเป็นสัมมาอาชีวะ ร้อยละ 97.62 และสัมมาทิสฺฐิ ร้อยละ 62.37 ที่น้อยที่สุดคือ สัมมาสติ ร้อยละ 15.87
5. แนวทางการแก้ปัญหาคความยากจนที่มีลักษณะเด่นคือ การวางแผนครอบครัว รัฐบาลช่วยในการชลประทาน การปลูกพืชหมุนเวียน พืชคลุมดิน รัฐบาลช่วยทำฝนเทียม เกษตรอำเภอและเกษตรกรตำบลช่วยเหลือให้ค่าปรับรักษา การไม่ตัดไม้ทำลายป่า การปลูกป่า การใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ การขายผลิตผลโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง การจัดตั้งสหกรณ์ชาวนา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title An Analysis of Problem - Solving Method of
Prathom Suksa Six Students According to the
Principles of the Four Noble Truths

Name Mr. Monton Triradsinghakul

Thesis Advisor Professor Sumon Amornvivat

Department Elementary Education

Academic Year 1981

ABSTRACT

Purposes:

The purposes of this research were as follows:

1. To study the problem - solving method of the Prathom Suksa Six students according to their writing expression.
2. To analyse the students' problem - solving method according to the principles of the four noble truths.

Procedure:

The researcher studied the daily life problems written by one hundred Prathom Suksa six students. The case problem of "poverty" which showed the highest frequency was selected. The introductory story of a poor farmer girl was presented to the samples who were eight hundred Prathom Suksa six students in 50 elementary schools under the auspices of Chachoengsao Office

of Provincial Primary Education. The students wrote essays to react freely to the problem. The analytical criteria based on the principle of the four noble truths were constructed and used to analyse the students' problem - solving method. The data were analysed by percentage.

Results:

1. It found that 52.37 percent of the samples solved the problem by using all 4 components of the noble truths: Suffering (Dukkha), The Cause of Suffering (Samudaya), The Cessation of Suffering (Nirodha), and the Paths leading to the Cessation of Suffering (Magga).
2. The students at 89.25 percent expressed their understanding about the definition of the problem (Dukkha), 68.00 percent indicated the causes of the problem (Samudaya), 100 percent showed intention to solve the problem (Nirodha), and also 100 percent wrote different ways to solve the problem (Magga).
3. The students wanted to solve the problem rather by themselves than asking for others' help.
4. In the paths of solving problem (Magga), 100 percent of the samples indicated the practice of Right-Thought (Samma-sankappa), Right-Action (Sammakammanta), Right-Effort (Samma-vayama), 97.62 percent and 62.37 percent believed in Right-Livelihood (Sammaajiva) and Right-Understanding (Sammaditthi)

respectively. The least of them, 15.87 percent mentioned the way of Right-Mindfulness (Sammāsati).

5. The other suggestions to solve the problem of poverty of the farmer were : family planning, effective irrigation, using new technology in agriculture, advices from the government officers, forest and natural resources conservation, direct sale of the products and setting of the farmers cooperative.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่ง จากศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาที่ช่วยแนะแนวทางในการดำเนินการวิจัย ตลอดจนการให้กำลังใจต่อผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์วรสุตา บุญไวยโรจน์ ที่กรุณาช่วยให้คำแนะนำ และให้คำปรึกษาทางด้านสถิติ ขอขอบคุณ คุณมงคล ตันยัง ผู้ช่วยวิจัยในครั้งนี้อย่างสูงรวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาช่วยตรวจสอบเกณฑ์การวิเคราะห์ วิธีแก้ปัญหามาตามหลักทฤษฎี และขอขอบคุณ คุณอำพล จุลศรีโกวิท ที่เอื้อเฟื้อในการจัด พิมพ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา หัวหน้าการประถมศึกษาทุกอำเภอและทุกกิ่งอำเภอในจังหวัดฉะเชิงเทรา ตลอดจนอาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ครู และนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ที่ให้ความสะดวก ต่อผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสามารถทำการวิจัยสำเร็จลุล่วงไปได้ ด้วยดี

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มณฑล ไทรบุรีถึงทุก

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ณ
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	

1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	8
	ข้อตกลงเบื้องต้น	8
	ความจำกัดของการวิจัย	8
	วิธีดำเนินการวิจัย	9
	ประโยชน์ของการวิจัย	10
	คำจำกัดความ	10
2	วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	จิตวิทยาการแก้ปัญหา	12
	วิธีการแก้ปัญหา	14
	กระบวนการแก้ปัญหา	15
	วิธีแก้ปัญหตามหลักพุทธศาสตร์	22
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	หลักอริยสัจสี่	33
	อริยสัจสี่กับวิธีการแก้ปัญหาแบบต่าง ๆ	60
	อริยสัจสี่กับวิธีการแก้ปัญหาโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์	60
	อริยสัจสี่กับวิธีธรรมสภาัจฉา	62
	อริยสัจสี่กับวิธีการแก้ปัญหาแบบสืบสวนสอบสวน	63
3	วิธีดำเนินการวิจัย	65
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	71
5	สรุปอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	98
	สรุปผลการวิจัย	99
	อภิปรายผลการวิจัย	100
	ข้อเสนอแนะ	108
	บรรณานุกรม	113
	ภาคผนวก	121
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	182

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนนักเรียนแยกตามเพศ อายุ	72
2.	จำนวนนักเรียนที่ไ้ชั้นคอนต่าง ๆ ของอริยสัจสี่ในการเรียน แก้ปัญหา	73
3	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคำขึ้นคอนต่าง ๆ ของอริยสัจสี่	74
4	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคอโย้ชั้นทุกข์ (ทางกาย)	79
5	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคอโย้ชั้น"ทุกข์" (ทางใจ)	80
6.	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น"สมุทัย"ที่เกิดขึ้นจากตนเอง	81
7	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น"สมุทัย"ที่เกิดจากบุคคลอื่นในครอบครัว	82
8	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น"สมุทัย"ที่เกิดจากสังคม	83
9.	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น"สมุทัย"ที่เกิดจากภยธรรมชาติ	83
10	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น"สมุทัย"ที่เกิดจากการชาคกำลัง สนับสนุน	84

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงชั้น "นิโรธ" แสดงเจตนาด้วยทุกข้อความด้วยตนเอง	85
12	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึง "นิโรธ" แสดงเจตนาด้วยทุกข้อความโดยผู้อื่น	86
13	จำนวนนักเรียนที่เขียนถึงแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้นิเวศน์ "สมมติฐาน"	87
14	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้นิเวศน์ "สมมติฐาน" หมวดสัมมาสังกัปปะ	88
15	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้นิเวศน์ "สมมติฐาน" หมวดสัมมาวาจา	88
16	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้นิเวศน์ "สมมติฐาน" หมวดสัมมาภิมันตะ	89
17	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้นิเวศน์ "สมมติฐาน" หมวดสัมมาอาชีวะ	90
18	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้นิเวศน์ "สมมติฐาน" หมวดสัมมาวายามะ	91

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
19	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้ชั้น"มรรค"หมวด สัมมาสัจ	91
20	จำนวนนักเรียนที่เขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์โดยใช้ชั้น"มรรค"หมวด สัมมาสมาธิ	92
21	จำนวนนักเรียนที่เขียนแสดงแนวทางการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ จนในชั้น มรรค	93
22	การเขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นทุกชั้น	95
23	การเขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นสมุทัย	95
24	ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงในการวิเคราะห์หุ้ชั้นตอน การแก้ ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนตามหลักอริยสัจสี่	96
25	แสดงความคิดของปัญหาคณิตศาสตร์ต่าง ๆ ที่นักเรียนเขียน	131
26	แสดงการเขียนแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนแต่ละคนตาม ชั้นตอนของอริยสัจสี่	146